

Shivaji University, Kolhapur
Question Bank For Mar 2022 (Summer) Examination
Sub. Code : 75773 (DSE - E128) Sub. Name : Marathi
Total Marks : 40

प्रश्न १. योग्य पर्याय निवडा

गुण 05

- १) 'शुद्ध बीजापोटी फळे रसाळ गोमटी' ही काव्यपंक्ती कोणाची आहे?
अ) एकनाथ ब) तुकाराम
क) रामदास ड) मोरोपंत
- २) संत एकनाथाचा जन्म कोणत्या गावी झाला?
अ) पंढरपूर ब) देहू
क) पन्हाळा ड) पैठण
- ३) 'भारूड' ही रचना कोणत्या कवीने लोकप्रिय केली?
अ) एकनाथ ब) तुकाराम
क) रामदास ड) श्रीधर
- ४) वारकरी संप्रदायाच्या इमारतीचा कळस कोणास म्हणतात?
अ) एकनाथ ब) रामदास
क) तुकाराम ड) मोरोपंत
- ५) 'परचक्रनिरूपणा' हे स्फुट प्रकरण कोणाचे आहे?
अ) एकनाथ ब) तुकाराम
क) मुक्तेश्वर ड) रामदास
- ६) समर्थ रामदास यांचे जन्मगाव कोणते?
अ) देहू ब) जांब
क) पंढरपूर ड) पैठण
- ७) 'चतुःश्लोकी भागवत' ही ग्रंथरचना कोणत्या कवीची आहे?
अ) एकनाथ ब) तुकाराम
क) रामदास ड) वामनपंडित
- ८) 'हे खरे महाराष्ट्राचे नाथ होत!' असे न्या. रानडे कोणत्या संताबद्दल म्हणतात.
अ) रामदास ब) तुकाराम
क) एकनाथ ड) मोरोपंत
- ९) 'विचू' हे प्रसिद्ध भारूड कोणत्या कवीचे आहे?
अ) रघुनाथ पंडित ब) मुक्तेश्वर
क) एकनाथ ड) वामनपंडित
- १०) 'भावार्थ रामायण' हे रामचरित्र कोणी रचले?
अ) मोरोपंत ब) एकनाथ
क) तुकाराम ड) वामनपंडित
- ११) 'रात्रदिन आम्हा युद्धाचा प्रसंग| अंतर्बाह्य जग आणि मन' ही अभंग रचना कोणी लिहिली?

- अ) एकनाथ ब) तुकाराम
क) रामदास ड) वामनपंडित
- १२) 'मनाचे श्लोक' या काव्याच निर्मिती कोणी केली?
अ) तुकाराम ब) रामदास
क) मुक्तेश्वर ड) रघुनाथपंडित
- १३) 'द्वारकाविजय' या काव्याद्वारे मराठी खंडकाव्याचा पाया कोणी घातला?
अ) वामनपंडित ब) मुक्तेश्वर
क) रघुनाथपंडित ड) मोरोपंत
- १४) 'यथार्थदीपिका' हा गीतेवरील भाष्यग्रंथ कोणी निर्माण केला?
अ) रघुनाथपंडित ब) मुक्तेश्वर
क) वामनपंडित ड) श्रीधर
- १५) 'कलाकवी' हे विरूढ कोणत्या कवीला दिले आहे?
अ) मोरोपंत ब) मुक्तेश्वर
क) श्रीधर ड) रघुनाथपंडित
- १६) 'दमयंतीस्वयंवर' हे नितांतरमणीय काव्य रचना कोणत्या कवीची आहे?
अ) रघुनाथपंडित ब) वामनपंडित
क) मुक्तेश्वर ड) श्रीधर
- १७) 'शिवलीलामृत' या प्रसिद्ध ग्रंथाचा कर्ता कोण?
अ) मोरोपंत ब) रघुनाथपंडित
क) श्रीधर ड) मुक्तेश्वर
- १८) 'आर्याभारत' ही ग्रंथरचना कोणी केली आहे?
अ) रघुनाथपंडित ब) वामनपंडित
क) श्रीधर ड) मोरोपंत
- १९) रचनाकाळाच्या दृष्टिने सर्वात जुनी बखर कोणती?
अ) सभासदाचीबखर ब) महिकावतीची बखर
क) श्री शिवाजीप्रताप ड) वाकेनिशी बखर
- २०) छ. शिवाजी महाराजांची पहिली चरित्रात्मक बखर कोणती?
अ) शिवदिग्विजय ब) वाकेनिशीबखर
क) सभासदाची बखर ड) श्री शिवाजीप्रताप
- २१) पानिपतच्या रणसंग्रामाचे वर्णन करणारी खालीलपैकी कोणती बखर आहे?
अ) भाऊसाहेबांची बखर ब) सभासदाची बखर
क) आज्ञापत्र ड) वाकनिशी बखर
- २२) 'फटके' ही लोकप्रियरचना कोणत्या शाहिराची आहे?
अ) परशराम ब) प्रभाकर
क) अनंतफंदी ड) राम जोशी
- २३) 'घनःश्याम सुंदरा' ही भूपाळी रचना कोणत्या शाहिरीची आहे?
अ) रामजोशी ब) परशराम
क) प्रभाकर ड) होनाजी बाळा

- २४) 'सुंदरा मनामध्ये भरली' ही प्रसिद्ध लावणी कोणत्या कवीची आहे?
 अ) अनंतफंदी ब) रामजोशी
 क) होनाजी बाळा ड) प्रभाकर
- २५) 'लक्ष्मी-पार्वती संवाद' ही पौराणिक लावणी कोणाची आहे?
 अ) परशराम ब) अनंतफंदी
 क) प्रभाकर ड) होनाजीबाळा

प्रश्न २२ अंतर्गत विकल्पासह दीर्घातरी प्रश्न

गुण १५

१. संत एकनाथांच्या बहुविध वाङ्मयीन कार्याची ओळख करून द्या.
२. संत एकनाथांना लोकशिक्षक का म्हणतात हे त्यांच्या वाङ्मयाद्वारे स्पष्ट करा.
३. कडवा विठ्ठलभक्त परखड समाज सुधारक म्हणून तुकारामांच्या वाङ्मयीन कर्तृत्वाचा परामर्श द्या.
४. रामदासांच्या वाङ्मयीन कार्याचे वेगळेपण सोदाहरण स्पष्ट करा.
५. 'तुका आकाशा एवढा' या उक्तीची सार्थकता पटवून द्या.
६. वामन पंडित यांच्या कवितेचे विशेष स्पष्ट करा.
७. पंडितकवी श्रीधर यांच्या ग्रंथाचे वाङ्मयीन वैशिष्ट्ये विशद करा.
८. 'मोरोपंत हे पंडित परंपरेतील सर्वश्रेष्ठ कवी आहेत' हे स्पष्ट करा.
९. बखर गद्याचे स्वरूप सांगून शिवकालीन बखरींचा आढावा घ्या.
१०. शाहिरी काव्याची वैशिष्ट्ये सांगून शाहीर परशराम यांच्या काव्याची वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.

प्रश्न ३२ लघुतरी प्रश्न (३ पैकी २ सोडवा)

गुण १०

१. 'आज्ञापत्रा' चे स्वरूप थोडक्यात विशद करा.
२. शिवपूर्वकालीन बखरींचा आढावा घ्या.
३. शाहीर होनाजी बाळा यांच्या काव्याची वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.
४. शाहीर प्रभाकर यांच्या शाहिरी कवितेचा परिचय करून द्या.
५. रघुनाथ पंडित यांच्या काव्याचे स्वरूप स्पष्ट करा.
६. 'मुक्तेश्वरी महाभारत' या काव्याची वैशिष्ट्ये सांगा.
७. दासबोध ग्रंथास ज्ञानकोश का म्हणतात ते विशद करा.
८. संत तुकारामांच्या विठ्ठल भक्तीपर अभंगांचा आढावा घ्या.
९. समर्थ रामदासांच्या स्फुट प्रकरणाचे स्वरूप स्पष्ट करा.
१०. संत एकनाथांच्या भारूडातील भक्तीचे स्वरूप विशद करा.
११. संत एकनाथांच्या रूक्मिणीस्वयंवर काव्याचा परामर्श घ्या.
१२. संत एकनाथांच्या 'चतुःश्लोकी भागवत' ग्रंथाचे स्वरूप स्पष्ट करा.
१३. मोरोपंताच्या कवितेचे वेगळेपण स्पष्ट करा.
१४. श्रीधर पंडितांच्या काव्याची वैशिष्ट्ये विशद करा.
१५. संत तुकारामांच्या अभंगवाणीतील दृष्टांत सामर्थ्याचा परामर्श घ्या.

प्रश्न ४था टीपा लिहा (चार पैकी दोन)

गुण १०

१. सभासदाची बखर
२. पानिपतची बखर
३. शाहीर राम जोशी
४. शाहीर अनंतफंदी
५. शाहीर परशराम
६. पाडवप्रताप
७. यथार्थदीपिका
८. कलाकवी मुक्तेश्वर
९. आर्याभारत
१०. रघुनाथपंडित
११. तुकारामांच्या अभंगातील विठ्ठल
१२. तुकारामांची साधकदशा
१३. मनाचे श्लोक
१४. करुणाष्टके
१५. रामदासांची रामायणे
१६. एकनाथांच्या गौळणी
१७. भावार्थ रामायण
१८. एकनाथी भागवत
१९. एकनाथी भारुडे
२०. समन्वयकार एकनाथ